Озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш-бугунги куннинг энг муҳим талаби

Ўзбекистон иқтисодиётининг муҳим сектори ҳисобланган қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан бири — бу ички бозорни озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлдириш, уларни ишлаб чиқариш соҳасида мустақилликка эришиш ҳамда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашдир.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН
2020 йил 21 апрель, 63-сон

Долзарб мавзу

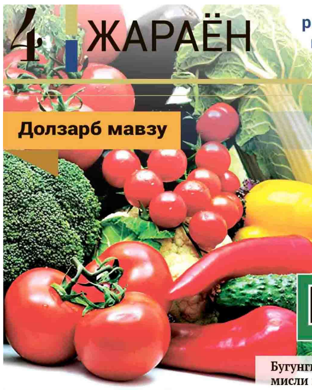

ОЗИҚ-ОВҚАТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ — БУГУНГИ КУННИНГ ЭНГ МУҲИМ ТАЛАБИ

Акром НЕЪМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти директорининг биринчи ўринбосари

Бугунги кунда дунё Sars-CoV-2 коронавирус пандемияси оқибатида мисли кўрилмаган инқирозга рўбарў келди. Ижтимоий-иқтисодий ва ижтимоий-сиёсий жараёнлар трансформацияси шиддат билан кечаётган шароитда, шунингдек, вируснинг табиати, уни даволашнинг самарали усуллари, эмлаш, тарқалиши ва такрорланиш хусусиятлари ҳақида аниқ, ишончли маълумотлар йўқлиги сабабли келажакка нисбатан ишончли прогнозлар қилиш қийин кечади.

Ана шундай бир вазиятда коронавирус инфекциясининг тарқалишига қарши курашиш учун дунёда мисли кўрилмаган чоралар қўлланилмоқда, жумладан, одамлар ва товарлар ҳаракатига муайян чекловлар ўрнатиш, бутун бошли тармоқлар ва корхоналар фаолиятини тўхтатиб туриш йўлидан борилмоқда.

Буларнинг барчаси дунёнинг барча мамлакатларида ишлаб чиқариш ва истеъмол ҳажмининг кескин пасайишига, глобал ишлаб чиқариш занжирлари ва савдо-сотиқ алоқаларининг бузилишига, товар хом-ашёси нархларининг пасайишига ва жаҳон молия бозорларида конъюнктуранинг ёмонлашувига олиб келди.

Воқеаларнинг бундай ривожланиши кўп жиҳатдан давлатларнинг ўзаро боғлиқлигини ва уларнинг жаҳон хўжалиги конъюнктурасига қарамлигини оширадиган глобаллашув жараёнларининг юқори даражаси билан изоҳланади. Буни биз истеъмол қилаётган ҳар бешинчи калориянинг ҳеч бўлмаганда камида биттаси халқаро чегарани кесиб ўтиши

Ўзбекистон Президенти томонидан иқтисодий тараққиёт ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш бўйича қўйилган стратегик вазифаларни амалга ошириш учун ҳокимиятнинг барча бўғинлари ўртасида ҳамжиҳатликка эришиш, давлат ва жамият манфаатлари йўлида ташаббус кўрсатиш ҳамда жонбозлик билан меҳнат қилиш ҳар қачонгидан ҳам муҳим эканига ҳеч қандай шубҳа йўқ.

мисолида кўришимиз мумкин. Юқоридагиларни ҳисобга олган ҳолда, ҳеч шубҳасиз, шуни айтиш мумкинки, пандемиянинг салбий оқибатларидан ҳеч бир давлат четда қолмайди ва инқироз оқибатлари муқаррар равишда барчага таъсир қилади. Қолаверса, ҳозирги инқироз нафақат иқтисодий, балки ижтимоий аҳамиятга ҳам молик эканлигини англаш лозим. Бундан ташқари, уни бошқа инқирозлардан ажратиб турувчи хусусияти (2008-2009 йиллардаги халқаро молиявий инқироз, 1997-1998 йиллардаги "Осиё инқирози") нафақат бутун дунёда кузатилаётган талабнинг, балки таклифнинг ҳам йўқлигидадир. Халқаро валюта жамғармаси прогнозларига кўра, агар 2008-2009 йиллардаги молиявий инқироз ЯИМ ўсиш даражасини 0,1%га камайтирган бўлса, ҳозирги пандемия унинг 3%га пасайтириш билан таҳдид қилмоқда. Бунинг натижаси ўлароқ, жаҳон иқтисодиётида халқаро савдо-сотиқ алоқаларининг асосий элементи ҳисобланган ўзаро ҳамжиҳатлик тамойили бузилмоқда. Жаҳон савдо ташкилоти 2020 йилда ижобий сценарий бўйича дунёда савдо-сотиқ ҳажмининг қисқариши 13%, ўта салбий ҳолатда 32% бўлишини прогноз қилмоқда.

Бундай шароитда халқаро ташкилотлар инфекция тарқалишининг олдини олиш, иқтисодиётнинг барқарор ривожланишини таъминлаш ва пандемия шароитида фуқароларни қўллаб-қувватлашга қаратилган қатъий чораларни кўришни тавсия қилмоқда. Шу билан бирга, мазкур жараёнда давлатларнинг ўзи асосий роль ўйнаши лозимлиги таъкидланмоқда.

Мутахассисларнинг фикрича, бу борада мамлакатимизда амалга оширилаётган ишлар ана шундай конструктив ёндашувга мисол бўла олади. Ўзбекистон Президентининг мамлакат ҳудудида касаллик аниқланишидан олдинроқ ишга киришиш имконини берган қатъий ҳаракати эпидемиологик вазиятни назорат остига олишга имкон яратди, коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши кураш ва унинг оқибатларини бартараф этиш бўйича комплекс стратегияни ишлаб чиқиш учун қимматли вақтдан ютишга сабаб бўлди.

Хусусан, қисқа муддат ичида барча давлат ресурслари сафарбар этилди ва жамоатчилик кучлари бирлаштирилди, давлат ва хўжалик бошқарувининг барча бўғинлари ўртасида жипс ва мувофиқлаштирилган ўзаро алоқалар таъминланди ҳамда глобал эпидемиологик вазият бўйича халқаро ҳамжамият билан самарали мулоқот ўрнатилди. Шунингдек, давлатимиз раҳбари томонидан, халқаро тажрибани ҳар томонлама ҳисобга олиш асосида иқтисодиётнинг барча тармоқлари барқарорлигини таъминлаш, ташқи иқтисодий мажбуриятларни амалга ошириш, коронавирус инфекцияси ва бошқа глобал хавфларнинг тарқалишига қарши кураш даврида аҳолини самарали ижтимоий қўллаб-қувватлаш, улар даромадларининг кескин пасайишига йўл қўймаслик борасида муҳим қарорлар қабул қилинди.

Инфекция билан касалланган аҳолининг нисбатан камлиги кўрилган чора-тадбирлар самарасидан далолат бўлса, инқироз даврида мамлакатимиз макроиқтисодий барқарорлиги қабул қилинаётган қарорларнинг нечоғлик тўғрилигини кўрсатмоқда. Бу, ўз навбатида, бугунги кунда Ўзбекистонда коронавирус инфекцияси тарқалиши билан боғлиқ вазият давлатнинг тўлиқ назоратида эканини ишонч билан айтиш имконини беради.

"Covid-19"га қарши курашиш бўйича дунёда олиб борилаётган чора-тадбирларни шарҳлай туриб, Германиянинг "Public Diplomacy" ташкилоти раиси Гюнтар Кайзер "Ўзбекистонда коронавируснинг олдини олишнинг самарали чоралари кўрилди, натижада касаллик кенг тарқалишининг олди олинди, бироқ бундан дунёнинг ривожланган давлатлари қочиб қутула олмади", дея таъкидлади. Бу борада таниқли "The Diplomat" нашри бош муҳаррири Кэтрин Путц шундай дейди: "Бутун дунёда халқаро ҳамкорлик тўхтаб турган бир пайтда, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг сиёсати стратегик самарали мулоқот ва ҳамкорликнинг ажойиб намунаси бўлди".

Бугунги кунда Ўзбекистоннинг муҳим миссияси ва ҳар бир давлатнинг ушбу мураккаб даврдаги долзарб вазифаси халқаро ҳамжамиятда алоҳида хавотир ва ташвиш уйғотувчи озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга масъулият билан ёндашишдир. Мутахассисларнинг фикрича, пандемия натижасида очарчиликка дуч келадиган аҳоли сони 2 баробар кўпайиши ва 1,6 миллиард кишини ташкил қилиши мумкин.

Ўзбекистон ҳозирги кунда ўзининг озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш баробарида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экспорт қилиш орқали бошқа мамлакатларнинг озиқ-овқат таъминотига ҳам ҳисса қўшмоқда. Бу, айниқса, кўплаб давлатларнинг протекционистик чораларни қўллаётган бир пайтда яққол намоён бўлмоқда.

Уч халқаро ташкилот — Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти (FAO), Жаҳон соғлиқни сақлаш ва Жаҳон савдо ташкилотлари ўзининг қўшма баёнотида глобал савдо-сотиқ ва озиқ-овқат хавфсизлигини таҳдид остига қўядиган пандемияга қарши курашга йўналтирилган чораларнинг хавфли экани ҳақида огоҳлантирди. Таъкидланишича, етарлича озиқ-овқат таъминотига ишончнинг йўқлиги экспорт чекловларининг ошишига, жаҳон бозорида тақчилликнинг юзага келишига олиб келиши мумкин. Шу билан бирга, ушбу ташкилотлар экспертлари озиқ-овқатга нисбатан таклиф ва талаб ўртасидаги мувозанатнинг ўзгариши нархларнинг кескин ўсишига ва нарх ўзгарувчанлигининг кучайишига олиб келади, дея огоҳлантирмоқда.

Хўш, "Covid-19" коронавирус пандемияси шароитида озиқ-овқат хавфсизлиги муаммолари кучайиб кетишининг асосий сабаблари нимада ва унинг чуқурлашиб кетиши қандай оқибатларга олиб келиши мумкин? Бунда қуйидаги омилларни ажратиб кўрсатиш мумкин.

БИРИНЧИДАН, озиқ-овқат етказиб беришнинг глобал занжирининг узилиб қолиши. Дунё мамлакатлари томонидан қабул қилинган қатъий изоляция чоралари аллақачон озиқ-овқат таъминоти занжирларига таъсир кўрсатмоқда. Ушбу узилишларнинг салбий оқибатлари, айниқса, логистика соҳасида келгуси бир неча ой ичида юзага қалқиб чиқиши мумкин. Транспорт чекловлари қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқарувчилари учун зарур ресурсларни (уруғлар, ўғитлар, қишлоқ хўжалиги техникаси) тақсимлашга таҳдид солади ва қатор мамлакатларда баҳорги дала ишлари бошланишига салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

ИККИНЧИДАН, "озиқ-овқат миллатчилиги"нинг ўсиши. Экспорт қилинадиган озиқ-овқат маҳсулотларининг оз сонли мамлакатларда жамланганлиги ва улар томонидан қўлланадиган ҳимоя чоралари дунёдаги таклиф бозорини янада заифлаштириши мумкин. Шу билан бирга, давлатларнинг "озиқ-овқат миллатчилиги" ва "агрессив жамғариш" сиёсатига мурожаат қилишга интилиши нафақат глобал, балки шу давлатларнинг озиқ-овқат хавфсизлигига ҳам зарба беради.

УЧИНЧИДАН, инфляциянинг тезлашиши ва бир қатор асосий озиқ-овқат маҳсулотлари нархининг ошиши. Савдодаги узилишлар, айниқса, экспорт чекловларининг жорий этилиши 2020 йилда бир қатор озиқ-овқат маҳсулотлари, асосан, ғалла нархининг ошиб кетишига олиб келиши мумкин. Халқаро дон кенгаши (IGC) маълумотига кўра, жорий йилнинг март ойида Чикаго фонд биржасида буғдойнинг фьючерс нархи 12%га ошиб, бир тоннаси сўнгги йилларда кузатилмаган энг юқори нарх – 240 долларга кўтарилган. Халқаро савдо учун мезон ҳисобланган Таиланд гуручининг нархи 20,4% гача, яъни бир тоннаси 530 долларгача қимматлашган.

Озиқ-овқат маҳсулотларининг юқори нархлари, камбағаллар сони ошиши хавфи билан бирга, жиддий ижтимоий оқибатларни юзага келтириши мумкин.

ТЎРТИНЧИДАН, қишлоқ хўжалигида мавсумий меҳнат ресурсларининг етишмаслиги. Қишлоқ хўжалигида банд бўлган меҳнат муҳожирларининг йиллик сони 200 миллион кишидан ошади. Ўрим-йиғим мавсумида, айниқса, тез етиладиган ва бузиладиган ҳосиллар йиғиштириладиган пайтда чегараларнинг ёпилиши жуда мураккаб ҳолатни вужудга келтиради. Қатор мамлакатларда меҳнат ресурсларининг йўқлиги сабаб, баҳорги дала ишларида жиддий узилишлар хавфи юзага келган.

Шак-шубҳасиз, бугунги кунда озиқ-овқат хавфсизлиги мамлакатлар миллий хавфсизлигининг муҳим таркибий қисми ҳисобланади. Ҳар бир давлатнинг муваффақияти, ҳар қандай халқаро вазиятдан қатъи назар, аҳолининг барча қатламларини фаол ва соғлом ҳаёт фаолияти учун зарур бўлган миқдорда хавфсиз, сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш салоҳиятига боғлиқ.

Ўзбекистон иқтисодиётининг муҳим сектори ҳисобланган қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг устувор йўналишларидан бири — бу ички бозорни озиқ-овқат маҳсулотлари билан тўлдириш, уларни ишлаб чиқариш соҳасида мустақилликка эришиш ҳамда озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашдир.

Сўнгги уч йилда мамлакатимизда Президентимиз раҳбарлигида агросаноат мажмуаси соҳасида кенг кўламли ислоҳотлар ва сифатли ўзгаришлар амалга оширилди, замонавий институционал база яратилди. 2017-2021 йилларга мўлжалланган Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги ва Сув хўжалиги вазирликлари, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши ва унинг ҳудудий бўлинмалари ташкил этилди, Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг 2020-2030 йилларга мўлжалланган стратегияси, Қишлоқ хўжалигида ер ва сув ресурсларидан самарали фойдаланиш концепцияси ва бошқа ташкилий-ҳуқуқий чора-тадбирлар қабул қилинди.

Бугунги кунда Ўзбекистоннинг муҳим миссияси ва ҳар бир давлатнинг ушбу мураккаб даврдаги долзарб вазифаси халқаро ҳамжамиятда алоҳида хавотир ва ташвиш уйғотувчи озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга масъулият билан ёндашишдир. Мутахассисларнинг фикрича, пандемия натижасида очарчиликка дуч келадиган аҳоли сони 2 баробар кўпайиши ва 1,6 миллиард кишини ташкил қилиши мумкин.

Экин майдонларини оптималлаштириш ва қишлоқ хўжалиги экинларини ҳудудлаштириш сиёсати, кластер тизимини жорий этиш, балиқчилик, асаларичилик ва паррандачилик каби муҳим йўналишларни жадал ривожлантириш, замонавий иссиқхона хўжаликларини яратиш, сабзавот экинларини такрорий кузги экиш, томорқа хўжалиги амалиётини кенгайтириш нафақат ҳосилдорликни, балки қишлоқда аҳоли турмуш даражасини сезиларли даражада ошириш имконини берди.

Буларнинг барчаси давлат ва хўжалик бошқарувида улкан амалий тажрибага эга Ўзбекистон Республикаси Президенти бошчилигида ҳар томонлама пухта ўйланган ва узоқни кўзлаган сиёсати, кенг кўламли ислоҳотлари, юртдошларимизни сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари билан барқарор таъминлаш мақсадида амалга оширилаётган давлат дастурларининг самарасидир.

Шу билан бирга, глобал таҳдидлар ортиб бораётган бугунги шароитда, эришилган ютуқларда тўхтаб қолмаслик, агросаноат комплексини ривожлантириш ва мамлакат озиқ-овқат хавфсизлигини мустаҳкамлаш бўйича ишларни давом эттириш муҳим аҳамиятга эга.

Шу муносабат билан давлатимиз раҳбари раислигида жорий йилнинг 14 апрель куни ўтказилган видеоселектор йиғилишида қишлоқ хўжалиги тармоқларини янада ривожлантириш, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва экспорт ҳажмини ошириш борасида аниқ ва равшан вазифалар қўйилди. Улар нималардан иборат?

БИРИНЧИ. Ишлаб чиқарилаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажмини ошириш ва хилма-хиллигини таъминлаш. Бунинг учун давлатимиз Раҳбари таъкидлаганидек, 2020 йилда мева-сабзавотчилик ва чорвачиликда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 2 баробар ошириш зарур.

Бу борада мева-сабзавотчиликка ихтисослашган 55 та туман, 86 та кластер ва 125 та кооператив етакчи бўлиши кераклиги таъкидланди. Боғ ва токзорларда қатор оралари, такрорий майдонларнинг ҳар бир қаричидан самарали фойдаланиб, 2-3 марта ҳосил олишни йўлга қўйиш зарурлиги қайд этилди. Маҳсулот ҳажмини ошириш учун жорий йилда 124 минг гектар оборотдан чиққан ерларни тўлиқ ўзлаштириш лозим. Бундан ташқари, давлатимиз раҳбари томонидан жорий йилда балиқ етиштириш ҳажмини 350 минг тоннага, асал етиштиришни 5 мартага кўпайтириш, 382 минг қути ипак қуртини боқиш бўйича топшириқлар берилди, бу камида 750 минг одамни иш билан банд қилиш дегани.

Ер ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва унумдорлигини ошириш, ирригация ва сувни тежайдиган технологиялардан самарали фойдаланиш борасида замонавий агротехнологияларни жорий этиш муҳимлиги қайд этилди. Бундан ташқари, қишлоқ хўжалигини зарур захиралар билан таъминлаш, юқори ҳосилдорликка эришиш учун селекция ва уруғчилик ишларини аввалдан режалаштирган ҳолда ривожлантириш зарурлигига эътибор қаратилди.

Ушбу вазифаларни ҳал этиш аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш, бундай маҳсулотлар танқислигига йўл қўймаслик ва улар нархлари ўсишининг олдини олиш, аҳолини коронавирус пандемияси, глобал рецессия, озиқ-овқат инқирози каби ташқи омиллар таъсиридан ҳимоя қилиш учун ўзига хос "хавфсизлик ёстиғи" ни яратиш имконини беради.

Республикамизда охирги йилларда олиб борилган кенг кўламли ислоҳотларни инобатга олсак, юқоридаги вазифаларни амалга ошириш, фермер ва деҳқонларнинг мўл ҳосил олишлари учун бугун мамлакатимизда зарур барча шароитлар яратилган. Хусусан: а) пахтага давлат буюртмаси тизими бекор қилинди, бу фермерларга янада даромадлироқ бошқа қишлоқ хўжалиги экинларини етиштириш имкониятини беради; б) қишлоқ хўжалиги ерларини суғоришда фойдаланиладиган ҳажмлар бўйича сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиқ ставкаси 50% га камайтирилди; в) жисмоний шахсларнинг мол-мулк ва ер солиғини тўлаш муддати 2020 йилнинг 15 октябрига қадар узайтирилди; г) ирригация ва мелиорация тадбирларини ўтказиш билан боғлиқ барча харажатлар давлат бюджети ҳисобидан тўлиқ қопланади; д) боғдорчилик ва узумчилик жамғармаларига бўш ва лалми ерларни ўзлаштириш учун 300 миллиард сўм ажратилди. Бунда ўзлаштирилган ернинг ижара ҳуқуқини аниқ озиқ-овқат турини етиштириш шарти билан 5-10 йилга сотиш белгиланган; е) республиканинг 55 та туманида жорий йилда ўғитларни сотиш бўйича ихтисослаштирилган дўконларни очиш режалаштирилган;

ж) зотдор йирик шохли қорамоллар учун 2 миллион сўмгача, наслли қўй ва эчкига 400 минг сўмдан субсидия ажратиш механизми жорий этилди;

з) чорвачилик, паррандачилик, балиқчилик ва қуёнчилик лойиҳаларини амалга ошириш учун Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармасининг тижорат банклари томонидан берилаётган 20 миллиард сўмгача бўлган кредит миқдорининг 50 фоизигача кафил бўлиши механизми белгиланди. Бир сўз билан айтганда, бугунги кунда барча тадбирларни молиялаштириш манбалари тўлиқ ҳал этилиб, олдинги йилларда мавжуд бўлмаган рағбатлантириш механизми жорий қилинди.

ИККИНЧИ. Томорқалардан самарали фойдаланиш ва ҳосил йўқотишнинг олдини олиш. Томорқада қишлоқ хўжалиги экинларини етиштириш нафақат мамлакатимиз озиқ-овқат хавфсизлигини мустаҳкамлашга катта ҳисса қўшади, балки аҳоли учун қўшимча даромад манбаи ҳам бўлади.

Хусусан, ушбу мақсадларда: а) "Ҳар бир оила — тадбиркор" дастури доирасида ҳар бир сектор ҳудудида камида 100 хонадонга 1-1,5 сотихли иссиқхоналар ташкил этиш назарда тутилмоқда; б) давлат бюджетидан томорқа ерларида янги лойиҳаларни амалга ошириш учун 350 миллиард сўм ажратилди, Фермерлар кенгаши ҳузурида махсус жамғарма ташкил этилди; в) сув етиб бориши қийин бўлган маҳаллаларда артезиан қудуқларини қуриш режалаштирилди; г) кам таъминланган ва боқувчиси бўлмаган оилаларга мевали дарахт кўчатлари, сабзавот уруғлари ва бошқа моддий ресурслар етказиб берилади; е) томорқада етиштирилган маҳсулотларни ички ва ташқи бозорларга етказиб беришнинг самарали тизими яратилади.

УЧИНЧИ. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини экспорт қилиш ҳажмини ошириш. Жаҳон бозорларида Ўзбекистон мева-сабзавот маҳсулотлари рақобатбардошлиги билан ажралиб туради ва юқори талабга эга ҳақиқий брендга айланиб улгурган. Биз дунёнинг 66 мамлакатига янги ва қайта ишланган мева-сабзавот маҳсулотларини экспорт қиламиз. Хусусан, Ўзбекистон ўрик, олхўри, узум, ёнғоқ, карам ва бошқа қатор мева-сабзавотлар экспорти ҳажми бўйича дунёдаги энг етакчи етказиб берувчилар ўнталигидан ишончли ўрин эгаллаган.

Бугунги кунда мамлакатимизда мазкур вазифаларни амалга ошириш учун экспортчилар ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда. Жумладан, ташқи савдо операциялари бўйича муддати ўтган дебитор қарздорлик учун хўжалик юритувчи субъектларга жарима санкциялари қўллаш тўхтатилади, уларнинг автотранспортда юк ташиш харажатларининг 50 фоизи Экспортни рағбатлантириш агентлигига ажратилган маблағлар ҳисобидан қопланиши назарда тутилган. Бундан ташқари, ушбу жамғармани қўллаб-қувватлаш учун қўшимча 50 миллиард сўм маблағ ажратилган. Чегара божхона постлари орқали юкларнинг тезроқ ўтказилишини, уларнинг божхона ҳужжатларини узлуксиз расмийлаштиришни, шунингдек, экспорт ва импорт қилинадиган товарларга рухсат берувчи ҳужжатларни беришни таъминлаш бўйича тезкор штаб ташкил этилган.

Озиқ-овқат маҳсулотлари экспорти ҳажмининг ошиши мамлакатимизга нафақат экспорт салоҳиятини ошириш, янги бозорларни очиш, валюта тушумини кўпайтириш имконини беради, балки ушбу мураккаб даврда Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятининг масъулиятли аъзоси сифатида дунё глобал озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшишга тайёрлигини билдиради. "Fitch Solutions" халқаро рейтинг агентлиги таъкидлаганидек, озиқ-овқат маҳсулотлари савдосининг тезлашиши, айниқса, қўшни давлатлар билан глобал таъминот занжирларининг узилиши шароитида ўзига хос "яширин имконият"дир.

Айни вақтда, давлат қабул қилинган чора-тадбирлар билан чегараланиб қолмайди ва конъюнктуранинг ўзгаришига қараб, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашда муҳим роль ўйнайдиган қишлоқ хўжалиги тармоғини қўшимча қўллаб-қувватлаш имкониятини кўриб чиқади. Жумладан, бугунги кунда қабул қилиниши олдидан кенг муҳокама қилинаётган қишлоқ хўжалиги соҳасида янада жадалликни таъминловчи Президент қарорига мувофиқ, фойдаланилмаётган ерларни самарали ўзлаштириш ҳамда уларда мева-сабзавот етиштириш учун имтиёзли лизинг асосида аҳолига бериш кўзда тутилган. Бундан ташқари, мева-сабзавот маҳсулотларини экспорт қилиш билан шуғулланувчи корхоналарга 2 триллион сўм миқдорида кредит ажратилиши режалаштирилмоқда, 2020 йил 1 декабрга қадар минерал ўғитлар импорти билан боғлиқ барча чекловларнинг бекор қилиниши, паррандачилик, пиллачиликни ривожлантириш ва бошқа чора-тадбирларни моддий рағбатлантириш, шубҳасиз, мамлакатнинг озиқ-овқат таъминоти соҳасидаги салоҳиятини сезиларли даражада ошириш имконини беради.

Хулоса сифатида шуни ишонч билан айтиш мумкинки, бутун дунёда озиқ-овқат тақчиллиги хавфи ортиб бораётган бир пайтда Ўзбекистон раҳбарияти нафақат ички талабни қондириш, балки ташқи бозорга озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш ҳажмини ошириш имконини берадиган муҳим ва зарур чора-тадбирларни амалга оширмоқда.

Умуман олганда, бугунги кунда Ўзбекистон Президенти томонидан иқтисодий тараққиёт ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш бўйича қўйилган стратегик вазифаларни амалга ошириш учун ҳокимиятнинг барча бўғинлари ўртасида ҳамжиҳатликка эришиш, давлат ва жамият манфаатлари йўлида ташаббус кўрсатиш ҳамда жонбозлик билан меҳнат қилиш ҳар қачонгидан ҳам муҳим эканига ҳеч қандай шубҳа йўқ.

Фақатгина якдил ва ҳамжиҳат бўлиб, мамлакат олдидаги замонавий таҳдид ва хатарларни самарали ҳал эта олишимиз мумкин.